

HANS KÜNG (1928-)

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ
ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ «Η ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ»
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ GOETHE ΑΘΗΝΩΝ, 31.5.2010)**

Ο Hans Küng γεννήθηκε στις 19 Μαρτίου 1928 στη Sursee της Λουκέρνης (Ελβετία), όπου και μεγάλωσε.

Σπούδασε Φιλοσοφία (1948-1951) και Θεολογία (1951-1955) στη Ρώμη, στο Ποντιφικό Πανεπιστήμιο Gregoriana. Χειροτονήθηκε ιερέας στη Βασιλεία και συνέχισε τις σπουδές του στη Γαλλία (Σορβόννη και Καθολικό Ινστιτούτο Παρισίων), όπου αναγορεύτηκε Διδάκτωρ με τη μελέτη: *Δικαίωση. Η διδασκαλία του Karl Barth και μια ρωμαιοκαθολική θεώρηση*, εν συνεχεία δε στο Βερολίνο, τη Μαδρίτη και το Λονδίνο (1955-1957).

Άσκησε επί τρία χρόνια καθήκοντα ιερέως στη Λουκέρνη (1957-1959) κι εργάστηκε άλλα δύο ως Βοηθός στη ρωμαιοκαθολική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Münster (1959-1960). Το 1960 εξελέγη –σε ηλικία 32 ετών– τακτικός Καθηγητής Συστηματικής Θεολογίας στη ρωμαιοκαθολική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου της Τυβίγγης (Tübingen), το 1963 Καθηγητής Δογματικής και Οικουμενικής Θεολογίας στο ίδιο Πανεπιστήμιο (τότε ίδρυσε το *Ινστιτούτο με αντικείμενο την Οικουμενική Έρευνα [Institut für Ökumenische Forschung]* που διηύθυνε πάνω από τριάντα χρόνια), ενώ από το 1979 (όταν του αφαιρέθηκε η *missio canonica*, η εκκλησιαστική δηλαδή άδεια να διδάσκει θεολογία σε ρωμαιοκαθολικές Σχολές) διετέλεσε ανεξάρτητος Καθηγητής Οικουμενικής Θεολογίας μέχρι το 1996, οπότε εντάχθηκε στην τάξη των Ομοτίμων.

Κατά τα πρώτα έτη της ακαδημαϊκής του σταδιοδρομίας συμμετείχε ως ειδικός και επίσημος θεολογικός σύμβουλος (*peritus*) στις εργασίες της Β΄ Βατικανής Συνόδου (1962-1965), μιας συνόδου που ξεκίνησε με αληθινά αναγεννητικό όραμα κι έστρεψε τη ρωμαιοκαθολική Θεολογία από το σχολαστικισμό και τον ρωμαϊκό *Absolutismus* στο διάλογο με τον σύγχρονο κόσμο και στην αναζήτηση ενός νέου «παραδείγματος».

Η αγάπη του συνοδικού θεολόγου Hans Küng για την Εκκλησία και τη Θεολογία, η βαθιά γνώση των πηγών και η αίσθηση των αναγκών τού σήμερα τον ώθησαν από πολύ νωρίς σε τολμηρές και ηχηρές παρεμβάσεις, στο πνεύμα της αρχαίας συνοδικότητας αλλά και μιας καθολικότητας που υπερβαίνει τους ανταγωνισμούς και τις αντιευαγγελικές μορφές εξουσίας. Με τις θεολογικές παρεμβάσεις και την ακαδημαϊκή του δράση, εισηγήθηκε ένα μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα, στο οποίο περιλαμβάνονταν, μεταξύ άλλων:

- α) η κατάργηση της υποχρεωτικής αγαμίας του κλήρου·

β) η ελευθερία της θεολογικής έκφρασης στα Πανεπιστήμια·

γ) η αναθεώρηση του παπικού πρωτείου και του αλαθήτου·

δ) η υπέρβαση της ανισότητας ανδρών και γυναικών στην Εκκλησία·

ε) ο περιορισμός του εκκλησιαστικού ελέγχου σε ζητήματα ανθρώπινης αναπαραγωγής·

στ) η αναγνώριση των αγγλικανικών χειροτονιών· και

ζ) το άνοιγμα στη χριστιανική και πανανθρώπινη Οικουμένη, την κοινωνία, την τέχνη, την πολιτική, τις ανθρωπιστικές και τις φυσικές επιστήμες.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα, ορμούμενο από το πάθος του Ελβετού θεολόγου για την αλήθεια, αλλά και τον ενθουσιασμό του για την υλοποίηση των αποφάσεων της Β΄ Βατικανής, τον οδήγησε αναπόφευκτα σε σύγκρουση με το θεσμικό και συντηρητικότερο πρόσωπο του Ρωμαιοκαθολικισμού.

Χαρακτηριστική είναι, από τα πλέον πρόσφατα, η συνέντευξή του, στις 24 Φεβρουαρίου 2009, στη γαλλική εφημερίδα *Le Monde*, όπου ασκούσε κριτική στην απόφαση για την άρση της ακοινωνησίας του Βρετανού αρνητή του Ολοκαυτώματος, ρωμαιοκαθολικού επισκόπου Richard Williamson, καθώς και μια Ανοικτή Επιστολή του ιδίου, τον Απρίλιο του 2010, προς τους επισκόπους της ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, που δημοσιεύτηκε στις μεγαλύτερες εφημερίδες του κόσμου (πλην της Ελλάδος) και στην οποία στηλιτεύονται ενέργειες του νυν πάπα, καθώς και η χαλαρή εκ μέρους του αντιμετώπιση σκανδάλων που βλέπουν εσχάτως το φως της δημοσιότητας.

Η συγγραφική και λοιπή του δραστηριότητα εκτείνεται έως τώρα σε 65 βιβλία-μονογραφίες, πολλά εκ των οποίων (όπως το σήμερα παρουσιαζόμενο από τις εκδόσεις *Ψυχογιός*) μετρούν πάνω από οκτώ γερμανόφωνες εκδόσεις και μεταφράσεις σε δεκαπέντε τουλάχιστον διαφορετικές γλώσσες, 305 άρθρα σε συλλογικούς τόμους, 694 άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά κι εφημερίδες, 482 συνεντεύξεις, 66 προλογίσματα βιβλίων, 28 επιμέλειες τόμων και 13 δίσκους-κασέτες. Τουλάχιστον 15 βιβλία τρίτων έχουν γραφεί ειδικά για το πρόσωπο και τη συμβολή του στα διεθνή γράμματα και πράγματα.

Για την ακαδημαϊκή και κοινωνική του προσφορά έχει τιμηθεί πολλαπλώς και ποικιλοτρόπως. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι αναγορεύθηκε Επίτιμος Διδάκτωρ 13 Πανεπιστημίων και Επίτιμος Δημότης 3 πόλεων. Βραβεύτηκε πολλάκις από κρατικούς, διακρατικούς και άλλους φορείς.

Θα τολμούσαμε να πούμε ότι ο Hans Küng είναι ο πλέον αναγνωρίσιμος και ίσως ο πιο προβεβλημένος ρωμαιοκαθολικός θεολόγος των ημερών μας.

Παρά τη συνεπή προσήλωσή του, πάντως, στον κριτικό λόγο της Θεολογίας, ο Hans Küng δεν εγκατέλειψε ποτέ την Εκκλησία και τη θεολογία της ούτε παραιτήθηκε από την ιερατική του ιδιότητα. Παρέμεινε ένας μεταρρυθμιστής εντός της ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, ένας πιστός διάκονος της Θεολογίας, με λόγο διαλλακτικό έναντι του σημερινού ανθρώπου κι έντονα κριτικό απέναντι στη δική

του εκκλησιαστική παράδοση (όπου αυτή εξέρχεται από το πνεύμα και το γράμμα του Ευαγγελίου), ένας πρωτοπόρος του παγκόσμιου διαλόγου και των αναθεωρητικών συνθέσεων.

Η διδακτορική του διατριβή για την περί δικαιοσύνης διδασκαλία του κορυφαίου διαμαρτυρομένου θεολόγου Karl Barth (1886-1968) υπήρξε προοίμιο του ανοίγματός του στον Οικουμενικό Διάλογο. Όλο το ερευνητικό, διδακτικό και συγγραφικό του έργο θα είναι έκτοτε μια διεύρυνση και σε βάθος πιστοποίηση αυτού του ανοίγματος: ενός ανοίγματος που οδηγεί στη συνάντηση των Χριστιανών, αφενός, με το αληθινό πνεύμα του Χριστού και του Ευαγγελίου Του· ενός ανοίγματος που οδηγεί, αφετέρου, σε μια ειλικρινή συνάντηση με όλες τις μεγάλες θρησκείες και την αναγνώριση του μηνύματός τους (στο μέτρο, βεβαίως, κατά το οποίο τούτο σέβεται τον όλο άνθρωπο).

Κορύφωση της παραπάνω πορείας στη σκέψη και τη δράση του Hans Küng υπήρξε η προβολή του *Προγράμματός του για το Παγκόσμιο Ήθος (Weltethos)*, με επιστέγασμα τη *Διακήρυξη του 1993 για το Παγκόσμιο Ήθος (Global Ethic Declaration)* και την ίδρυση του ομωνύμου *Ιδρύματος (Stiftung Weltethos)* (1995), στο οποίο ο ίδιος προεδρεύει τιμητικά. Ως σκοπός του *Ιδρύματος* δηλώνεται η διαπολιτισμική και διαθρησκειακή έρευνα, η εκπαίδευση και η συνάντηση. Μέσα από τη λογική τού ότι ο θρησκευτικός διάλογος προϋποθέτει βαθιά μελέτη των θρησκειών και ότι η παγκόσμια ειρήνη είναι αδύνατη χωρίς θρησκευτική ειρήνη και θρησκευτικό διάλογο, οι φορείς των διαφόρων θρησκειών καλούνται να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη σταθερών μέτρων και δεσμευτικών αρχών παγκόσμιας ισχύος. Η συνεργασία όλων στους τομείς της πολιτικής, της εκπαίδευσης, της επιστήμης, της τέχνης, του πολιτισμού και των μέσων ενημέρωσης μπορεί να συμβάλει σε έναν πολιτισμό μη βίας, σε έναν πολιτισμό σεβασμού κάθε μορφής ζωής, σε έναν πολιτισμό αλληλεγγύης, κοινωνικής και οικονομικής δικαιοσύνης, σε έναν πολιτισμό αμοιβαίας ανεκτικότητας και ειλικρινούς βίου, σε έναν πολιτισμό ισότητας και συνεργασίας των δύο φύλων, σε έναν πολιτισμό χαράς, ειρήνης και ελευθερίας· σε έναν πολιτισμό που αποτελεί σήμερα κοινό χρέος και κατάκτηση, σε έναν πολιτισμό ανώτερο από τον ραγδαίως φθίνοντα υλικό-τεχνικό, της ευμάρειας και της ατομικής ευδαιμονίας· σε έναν πολιτισμό, έτσι όπως τον οραματίστηκε, με θεολογική έμπνευση, οικουμενική προοπτική και συνοδοιπόρους από όλες τις γωνιές της γης και της ζωής, ο εκλεκτός επισκέπτης μας και **θεολόγος του κόσμου (Welttheologe): Hans Küng.**

Κωνσταντίνος Ι. Μπελέζος
Επίκ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής
Πανεπιστημίου Αθηνών